

■ Сацыяльны клопат

Хутка могуць з'явіцца квоты па прыёме на працу інвалідаў

Таксама, магчыма, у людзей з інваліднасцю з'явіцца персанальныя асістэнты. Наогул, у нашай краіне запланаваны шэраг важных змяненняў, якія датычацца людзей з інваліднасцю. Аб гэтым гаворыцца ў Нацыянальным плане дзеянняў па рэалізацыі палажэнняў Канвенцыі аб правах інвалідаў на 2017—2025 гады, які быў зацверджаны пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 13 чэрвеня 2017 года №451.

Гэта стратэгічны дакумент, накіраваны на фарміраванне ўмоў па забеспячэнні роўнасці правоў людзей з інваліднасцю і стварэнне ўмоў іх інтэграцыі ва ўсе сферы жыццядзейнасці грамадства, адзначаюць у Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны.

Для рэалізацыі палажэнняў Канвенцыі Нацыянальным планам прадугледжана карэкціроўка заканадаўства. Так, запланавана ўнясенне змяненняў у законы «Аб сацыяльнай абароне інвалідаў у Рэспубліцы Беларусь», «Аб папярэджанні інваліднасці і рэабілітацыі інвалідаў», «Аб архітэктурнай і горадабудаўнічай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь» і іншыя нарматыўныя прававыя акты. Таксама будуць удасканалены нормы, якія гарантуюць аказанне дапамогі і падтрымкі ў надзвычайных сітуацыях інвалідам з улікам іх індывідуальных патрэб.

Яшчэ большая ўвага будзе ўдзяляцца забеспячэнню даступнасці асяроддзя, паслуг і інфраструктуры для людзей з інваліднасцю. Плануецца ўвядзенне адміністрацыйнай адказнасці за адсутнасць умоў для доступу інвалідаў да аб'ектаў сацыяльнай, інжынернай і транспартнай інфраструктур. А на работнікаў арганізацый, якія аказваюць паслугі насельніцтву, будуць ускладзены функцыі па аказанні дапамогі інвалідам у пераадоленні бар'ераў, якія перашкаджаюць ім атрымаць гэтыя паслугі.

Нацыянальным планам таксама прадугледжана ўдасканаленне медыцынскай і сацыяльнай дапамогі людзям з інваліднасцю. Спецыялісты вывучаць магчымасць пераходу на працэнтную сістэму вызначэння інваліднасці ў адпаведнасці з Міжнароднай класіфікацыяй функцыянавання, абмежаванняў жыццядзейнасці і здароўя (МКФ). Змяняцца нарматывы забяспечанасці інвалідаў сацыяльнымі паслугамі, якія спрыяюць іх самастойнаму пражыванню.

Канвенцыя аб правах інвалідаў была падпісана Беларуссю ў 2015 годзе, ратыфікаваная — у 2016-м.

Каб людзі з інваліднасцю маглі рэалізаваць сваё права на адукацыю, будуць карэктавацца планы навучання студэнтаў з інваліднасцю з улікам іх індывідуальных магчымасцяў. Таксама будзе вывучана магчымасць устанавлення квот для арганізацый па прыёме на працу інвалідаў.

Плануюцца і змяненні ў сістэме сацыяльнай падтрымкі інвалідаў. Так, у наступныя тры гады спецыялісты будуць працаваць над змяненнем сістэмы фінансавання рэабілітацыі і сацыяльнай падтрымкі інвалідаў. У прыватнасці, будуць вывучаны пытанні ўвядзення персанальнага бюджэту інваліда, стварэння інстытута персанальнага асістэнта інваліда.

Рэалізацыя і маніторынг выканання Канвенцыі будуць ажыццяўляцца Рэспубліканскім міжведамасным саветам па праблемах інвалідаў. Аналагічныя структуры будуць створаны таксама пры аблвыканкамах і Мінскім гарвыканкаме.

Святлана БУСКЬКО. busko@zviazda.by

■ Прыёмная кампанія — 2017

ВЫТВОРЦАЎ ТВАРАГУ ПАДРЫХТУЮЦЬ У СЛУЦКУ

15 чэрвеня ў краіне распачалася ўступная кампанія ў прафесійныя ліцэі і прафесійна-тэхнічныя каледжы.

Сёлета прыём па 251 прафесіі будуць ажыццяўляць 146 устаноў прафесійна-тэхнічнай адукацыі. Акрамя таго, для навучання па рабочых прафесіях прыём будуць весці 49 устаноў адукацыі іншых узроўняў, якія рэалізуюць праграмы прафесійна-тэхнічнай адукацыі.

Усяго плануецца набраць 29,9 тысячы чалавек, што

лічбавага друку» — у Мінскім дзяржаўным прафесійна-тэхнічным каледжы паліграфіі; «кузаўшчык» — у Мінскім дзяржаўным прафесійным ліцэі №3 машынабудавання; «вытворца тварагу» — у Слуцкім дзяржаўным каледжы.

Умовы прыёму на ўзровень прафесійна-тэхнічнай адукацыі ў параўнанні з папярэднім годам не змяніліся.

Прыём дакументаў на дзённую форму навучання будзе весціся па 20 жніўня. Калі да канца гэтага тэрміну не ўсе

складзе 93,6 працэнта да прыёму 2016 года (на 2 тысячы чалавек менш), у тым ліку за кошт сродкаў бюджэту — 29,7 тысячы чалавек.

З улікам патрэб рэгіянальных рынкаў працы сёлета вырашана было спыніць прыём па 216 незапатрабаваных прафесіях і адкрыць падрыхтоўку па 145 новых для асобных устаноў прафтэхдукацыі прафесіях. Так, упершыню будзе ажыццяўляцца набор па прафесіі «электрамеханік па сродках аўтаматыкі і прыбораў тэхналагічнага абсталявання» ў Гомельскім дзяржаўным прафесійна-тэхнічным каледжы электратэхнікі; «рабочы па комплексным абслугоўванні будынкаў і збудаванняў» — у Мінскім дзяржаўным прафесійна-тэхнічным каледжы будаўніцтва і камунальнай гаспадаркі; «аператар

планавыя месцы будуць запоўненыя, установа адукацыі па ўзгадненні з заснавальнікам можа падоўжыць тэрмін прыёму дакументаў да поўнага ўкамплектавання груп, але не пазней чым да 15 верасня бягучага года. На завочную форму атрымання адукацыі дакументы будуць прымацца з 1 па 10 кастрычніка.

31 чэрвеня да 18 жніўня ў Міністэрстве адукацыі арганізавана работа тэлефоннай гарачай лініі (017) 222-43-12. Таксама на сайце Міністэрства адукацыі можна знайсці электронны даведнік для тых, хто паступае на ўзровень прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі.

Надзея НИКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

ЁСЦЬ ПРАБЛЕМА — ВАС ВЫСЛУХАЮЦЬ

У наступную суботу, 17 чэрвеня, аблвыканкамы і Мінгарвыканкам правядуць прамыя тэлефонныя лініі з грамадзянамі сваіх рэгіёнаў.

Так, тэлефонныя лініі з 9.00 да 12.00 правядуць: **ЛІС Анатоль Васілевіч**, старшыня Брэсцкага аблвыканкама (80162213121); **СІВЕЦ Уладзімір Мікалаевіч**, намеснік старшыні Віцебскага аблвыканкама (80212222222); **ДВОРНИК Уладзімір Андрэевіч**, старшыня Гомельскага аблвыканкама (80232751237); **ЛІСКОВІЧ Віктар Андрэевіч**, намеснік старшыні Гродзенскага аблвыканкама (80152735644); **ВАРОНИН Рыгор Аляксандравіч**, кіраўнік спраў Магілёўскага аблвыканкама (80222501869); **НЕЎМЯРЖЫЦКІ Сяргей Пятровіч**, намеснік старшыні Мінскага аблвыканкама (80175004160); **ЮРКЕВІЧ Ігар Віктаравіч**, намеснік старшыні Мінскага гарвыканкама (80172224444).

Памяць Дальвы: трагедыя вайны не павінна паўтарыцца ніколі

У суботу, 17 чэрвеня, у мемарыяльным комплексе «Дальва» Лагойскага раёна Мінскай вобласці пройдзе мітынг-рэквіем і жалобнае богаслужэнне ў памяць пра загінулых жыхароў вёскі Дальва.

19 чэрвеня 1944 года фашысты знішчылі вёску Дальва, зажыва спалілі 44 яе жыхароў: 29 дзяцей, 13 жанчын, двух мужчын. Гэта была апошняя з 628 беларускіх «вогненых вёсак» Вялікай Айчыннай вайны, якія паўтарылі трагічны лёс Хатыні. Дальва загінула, калі да вызвалення заставаліся лічаныя дні...

Пасля вайны на месцы спаленай вёскі жыццё не адраділася. Але Дальва засталася — як вёска-помнік. У 1973 годзе быў адкрыты мемарыял «Дальва». Знішчаная вёска пачала сваё другое жыццё. Тут устаноўлены камень з тэкстам — нібыта спаленыя акупантамі людзі просяць у нашчадкаў прабачэння, што не могуць гасцінна сустрэць у вёсцы:

*Спаляў нас вораг чэрвеньскай парой —
Дзядоў, жанчын, падлеткаў і дзяцей.
Даруйце, людзі добрыя, за тое,
Што вас не сустракаем як гасцей.*

Узводзіўся мемарыял у Дальве фактычна на грамадскіх пачатках. Ініцыятарам і «рухавіком» гэтай справы быў Мікалай Пятровіч Гірыловіч. Ён, падлетак, адзін цудам застаўся жыць. І жыццё сваё ўспрымаў як місію — захаваць памяць пра аднавяскоўцаў. У гэтай святой справе дапамагалі калегі з Белтэлерадыйкампаніі, яны прымалі самы актыўны ўдзел ва ўзвядзенні помніка і яго далейшым добраўпарадкаванні.

Нацыянальная дзяржаўная тэлерадыйкампанія Рэспублікі Беларусь на працягу вось ужо амаль пяці дзесяцігоддзяў шэфствуе над мемарыялам у Дальве.

Дырэктар ДМК «Хатынь» Артур ЗЕЛЬСКИ адзначаў:

— Дальву называюць сястрой Хатыні — і цяпер мемарыяльны комплекс «Дальва» з'яўляецца філіялам Дзяржаўнага мемарыяльнага комплексу «Хатынь». Штогод у чэрвені ў Дальве праводзяцца Акцыя Памяці, якія з 1995 года традыцыйна пачынаюцца з памінальнага богаслужэння святарамі Мінскага кафедральнага сабора. Мне здаецца, гэта вельмі важна — каб памяць вайны не перапынялася, перадавалася наступным пакаленням. Досьць красамоўная, на мой погляд, лічба: у 2016 годзе Хатынь наведала больш за 200 тысяч чалавек. Кожны, хто бывае ў загінулых вёска-помніках, яшчэ лепш усведамляе, што трагедыя вайны не павінна паўтарыцца ніколі.

Таццяна ВІЧЫК.

І МЕЖ НЯМА ДЛЯ ДУШЫ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

Пра жанчыну адзін з арганізатараў папярэдняй выстаўкі сказаў, што напалову гэта яе карціны. Сапраўды так. Яна даглядае сына ўжо 37 гадоў. Яе душэўнае святло, якое можна назваць мацярынскім подзвігам, хутчэй за ўсё, і стала яму апорай, што не дала замкнуцца ў сабе, раззлавацца на ўвесь свет і засяродзіцца на сваіх праблемах.

Анатоль Галушка з дзяцінства вызначаўся музыкальнасцю. А вось мастацкіх здольнасцяў за сабой асабліва не заўважаў. Ну, хіба настаўнік малявання ў школе часам падхваляваў. Аднойчы, лежачы тварам да сцяны, паспрабаваў нешта намалюваць на шпалерах, заціснуўшы аловак зубамі. Нечакана атрымалася. Так і пачалося яго захапленне жывапісам. Амаль праз дваццаць гадоў пасля траўмы. Потым вучыўся пісаць фарбамі, што для чалавека ў яго стане нашата цяжэй. З часам Анатоль стварыў сваю тэхніку жывапісу, у нечым унікальную. Ён не можа правесці доўгую лінію — таму піша маленькімі кароткімі штрыхамі. Піша лежачы на баку. Тэхніцы

мастацкага пісьма ён нідзе не вучыўся, з мастацкай адукацыі — толькі школьныя ўрокі малявання. Піша так, як падказвае сэрца, як адчувае душа. І найбольш родную прыроду. Раней ствараў свае работы па памяці, потым сябры і родныя сталі арганізоўваць выезды на эцюды.

Відавочна, цяжка было б Анатолію без падтрымкі сяброў. Такіх, напрыклад, як Валерый Гапееў, пісьменнік, супрацоўнік Івацэвіцкай раённай газеты. Менавіта Валерый заўважыў «іскрынку» і заахвоціў Анатоля пісаць вершы на роднай мове. Бо першую спробу зарыфмаваць нешта па-руску Валерый жорстка раскрытыкаваў. Крытыкам ён быў строгім, не рабіў сідкаў на стан здароўя пачаткоўца. Анатоль прыслушаўся да парад, шмат чытаў, працаваў

над сабой. Потым пайшлі вершы, у якіх няма штучнасці, хлусні, — толькі жывая душа, яе перажыванні, пачуцці.

*Узнімецца дух нескарона
Да самых таемных
вяршынь.
Няма для душы
забаронаў...*

І межаў няма для душы.

Гэта, несумненна, выпактаваны радкі, але надзвычай праўдзівыя. Бо аўтар здолеў узняцца над уласным болем, над сваёй нерухомасцю, і сваёй творчасцю разбурыў перашкоды, што ўзніклі з-за абмежавання магчымасцяў. Такое дзеянне не кожнаму...

Следам за вершамі пісаліся эсы, якія разам з паэзіяй увайшлі ў зборнік «Сляды на пяску». На прэзентацыю гэтай кнігі пяць гадоў таму ў Магіліцах сабраліся ўсе жыхары вёскі. І вось нядаўна ўбачыла свет новая кніга паэзіі і прозы «Яблычны спас».

З яе выходам аўтара павіншавалі яшчэ раз падчас адкрыцця выстаўкі жывапісу. Была сказана шмат добрых слоў у адрас 54-гадовага мастака, чалавека, які адбыўся, якім ганарацца родныя і землякі.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

■ Надвор'е

КУРС — НА ПАЦЯПЛЕННЕ!

У краіну прыходзіць лета

«Ну сапраўды, колькі ўжо можна», жартуюць самі сіноптыкі і нарэшце прагназуюць доўгачаканае летняе надвор'е. Пачатак лета сёлета выдаўся халаднаватым, тэмпературны фон першых двух тыдняў чэрвеня быў асноўным на 1—2 градусы ніжэй за кліматычную норму і толькі па п'ятым дні захадаўся каля норм, але цяпер надвор'е палепшыцца.

Так, 16 чэрвеня ў краіне чакаецца да 26 градусаў цяпла, паведамлілі ў Рэспубліканскім цэнтры па гідромэтаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя.

У суботу, 17 чэрвеня, пад уплывам паветраных мас з Польшчы пройдуць кароткачасовыя дажджы па паўднёва-заходняй частцы краіны, у асобных раёнах — навалыніцы. Ноччу і днём магчымы туман. Тэмпература ўначы 8—15 градусаў цяпла, па паўночным усходзе яна панізіцца да 6—7 градусаў. Тэмпература днём складзе 16—23 градусы, па паўночна-ўсходняй частцы краіны — да плюс 25 градусаў.

У нядзелю, 18 чэрвеня, надвор'е ў Беларусі будзе фарміраваць пераваж-

на вобласць павышанага атмасфернага ціску. Будзе без ападкаў, толькі ўначы па паўднёва-заходняй частцы пройдуць кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах чакаецца слабы туман. Тэмпература паветра ноччу складзе 6—13 градусаў, днём максімальныя паказчыкі будуць на ўзроўні 21—27 градусаў вышэй за нуль.

У пачатку наступнага тыдня чакаецца цёплае надвор'е. У панядзелак і аўторак, 19—20 чэрвеня, на пераважнай частцы тэрыторыі Беларусі захаваецца ўплывы вобласці павышанага ціску. У панядзелак будзе пераважна без ападкаў, толькі ўдзень па поўначы краіны чакаюцца кароткачасовыя дажджы з навалыніцамі. Тэмпература паветра ноччу складзе 9—16 градусаў, днём чакаецца 22—28 градусаў вышэй за нуль.

У аўторак, 20 чэрвеня, таксама будзе пераважна без ападкаў, кароткачасовыя дажджы і навалыніцы не выключаныя толькі ў паўночна-заходніх раёнах. Тэмпература ноччу — 10—17 градусаў, днём сіноптыкі прагназуюць 22—27 градусаў цяпла, а па паўднёвым захадзе — да плюс 29.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by